

С. В. Філіппова,
д. е. н., проф., дійсний член Академії економічних наук України, завідувача кафедри
Обліку, аналізу і аудиту, Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
А. В. Богаченко,
аспірант кафедри Обліку, аналізу і аудиту,
Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

ПІДТРИМКА МАЛОГО ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

S. Filippova,
DEcon, Prof., Full Member of National Academy of Sciences of Ukraine,
Chair of department of Accounting, Analysis and Audit Odessa National Polytechnic University, Odessa
A. Bogachenko,
Post-graduate student department of Accounting, Analysis and Audit Odessa National Polytechnic University, Odessa

SUPPORT OF SMALL INDUSTRIAL ENTREPRENEURSHIP IN UKRAINE

У статті розглянуто нормативно правове забезпечення державної та недержавної підтримки малого промислового підприємництва, що є основою для створення та функціонування державних та регіональних програм з його розвитку, створення та функціонування державних, громадських та міжнародних фондів з підтримки малого підприємництва. Виявлено відсутність законодавчо регламентованого визначення поняття малого промислового підприємництва та спеціальних програм, з його підтримки. Зроблено припущення, що не зважаючи на величезну кількість структур, що мають на меті підтримку малої підприємницької діяльності, стан і розвиток малого підприємництва є досить важким через неузгодженість законодавства. Спробою вирішити цю проблему є Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)".

In this article viewed normative legal support of state and private support for small industrial entrepreneurship, which are the basis for the establishment and functioning of state and regional programs of its development, establishment and operation of government, public and international funds to support small entrepreneurship. Detected no law regulated the definition of small industrial entrepreneurship and special programs with its support. It is suggested that despite the huge number of structures that are designed to support small business activities, status and development of small business is quite difficult due to inconsistent legislation. An attempt to solve this problem is the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on simplification of business conditions (deregulation)".

Ключові слова: мале підприємництво, мале промислове підприємництво, державна підтримка, нормативно-правове забезпечення, проблеми розвитку.

Key words: small entrepreneurship, small industrial entrepreneurship, state support, legal and regulatory support, problems of development.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Мале підприємництво представляє самий численний шар дрібних власників, які внаслідок своєї масовості в значній мірі визначають соціально-економічний і частково політичний рівень розвитку країни.

Економічна система України переживає складний процес формування нових соціально-економічних відносин в умовах нарощування нестійкого економічного розвитку. Важливим завданням будь-якої системи є збереження стабільності розвитку.

У сучасному кризовому економічному та політичному становищі та в результаті втрати частини ринків збуту, промисловість зазнає значних втрат. Страждають і малі промислові підприємства, які, з одного боку, мають переваги малого підприємництва, а з іншого — сприяють залученню до процесу виробництва ресурсів, які не використовуються великими підприємствами та задовольняють диференційований виробничий і невиробничий попит, освоєння нових ринків і т.д. Тому дуже важлива зв'язана державна і недержавна підтримка малого підпри-

ництва як в цілому, так і окремих галузей, які є ключовими для економіки країни та їх чітке та якісне нормативно-правове забезпечення.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемами малого підприємництва займається на сьогоднішній день чимало вчених як вітчизняних, так і закордонних. Висвітленням проблем малого підприємництва займаються в своїх працях такі провідні науковці, як Варналій З.С., Воротіна Л.І., Колеснікова Л. А. Вони акцентують увагу на підходах до вирішення проблем розвитку малого підприємництва. Вагомий внесок у дослідження та аналіз проблем та перспектив розвитку малого підприємництва зробили Половен О.В., Петренко К. Г., Румянцева С., Стричак Г.В., Кондратюк Т. [1—5] та інші.

Дослідженню проблем державної підтримки розвитку малого підприємництва приділили увагу такі вчені, як В. Амітан, О. Амоша, О. Безверха, Л. Безчасний, В. Василенко, М. Долішній, Г. Ковалевський, О. Кужель, І. Лукинов, Г. Онищук та інші.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є огляд системи підтримки малого промислового підприємництва України та нормативно-правове забезпечення, на основі якого здійснюється розвиток і підтримка малого промислового підприємництва.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Україна — промислово-аграрна країна. Промисловість — це високо розвинута й провідна галузь матеріального виробництва, від рівня розвитку якої залежить технічне переозброєння та інтенсифікація всіх галузей економіки, підвищення добробуту народу, зміцнення обороноздатності країни [6]. Статистичні дані свідчать про те, що промисловий сектор має важливе значення для української економіки, оскільки його внесок до валового внутрішнього продукту (ВВП) складав біля 21% у 2013 році. Для порівняння, внесок сільського господарства склав лише 8%, тоді як частка сектору послуг становила 58% у 2013 році. Таким чином, глибше розуміння структури і тенденцій в промисловому секторі має важливе значення для політиків, оскільки цей сектор має надзвичайний вплив на загальний стан здоров'я української економіки, в тому числі її експортний потенціал [7].

Мале підприємництво в промисловості займає своє важливе місце. Його відмінностями є саме його належність до виробництва та, на відміну від малого підприємництва сфери послуг, мале промислове підприємництво потребує більшої фондмісткості, технологічної озброєності та більшої регламентації діяльності, ліцензування та інше.

Поняття малого промислового підприємництва не визначено нормативними документами, але з огляду на визначені законодавством ознаки малого підприємництва та поняття промисловість, можна сформулювати таке визначення:

Мале промислове підприємництво (далі МПП) — це безпосередня самостійна, систематична, на власний ризик діяльність з виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг промислового характеру, яка здійснюється фізичними та юридичними особами, зареєстрованими як суб'єкти підприємницької діяльності у вигляді юридичної особи чи фізичної особи-підприємця у

порядку, встановленому законодавством, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом НБУ.

На сьогоднішній день не існує окремих програм з підтримки малого промислового підприємництва. Джерелами зовнішньої підтримки їх діяльності можуть бути:

- Державні і не державні програми з підтримки малого та середнього підприємництва.
- Програми з підтримки промисловості країни чи регіону.
- Кредити банків.
- Страхові виплати та інше.

Для регламентації державної підтримки розвитку малого підприємництва прийнято чимало законних та підзаконних актів для регулювання та дерегулювання діяльності. З одного боку, є думка, що діяльність підприємництва неможлива без державної підтримки та стимулювання, з іншого боку, вважається, що лише послаблення тиску і невтручання держави (дерегулюванням) можна дати поштовх до розвитку.

До основних нормативних документів з підтримки та стимулювання МПП можна віднести:

- Указ Президента України №817/98 від 23.07.1998 р. "Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності";
- Указ Президента України № 906/2000 від 15.07.2000 р. "Про заходи щодо забезпечення підтримки та дальшого розвитку підприємницької діяльності";
- Закон України "Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні" від 21.12.2000 р. №2157-III;
- Закон України "Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні" від 22.03.2012р. №4618-VI;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України "Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014-2024 роки";
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.07.2013 р. № 603-р "Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової економічної програми розвитку промисловості на період до 2020 року".

Відповідно до Закон України "Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні" Національна програма сприяння розвитку малого підприємництва в Україні є комплексом заходів, спрямованих на реалізацію державної політики щодо вирішення проблем розвитку малого підприємництва. Дана програма створювалась, щоб виконувати роль консолідуючого механізму, в якому можуть брати участь як державні центральні органи влади, так і місцеві, а також об'єднання підприємців, суб'єкти інфраструктури бізнесу (бізнес-центри, бізнес-інкубатори, консалтингіві, лізингові та інші інституції). Вона реалізується відповідно до Закону України "Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні". Кабінет Міністрів України щорічно визначає заходи щодо реалізації, а також обсяги фінансування Національної програми, які затверджує Верховна Рада України. Реалізація заходів Програми здійснюється на конкурсних засадах.

Метою Програми є створення належних умов для втілення у життя конституційного права на підприємницьку діяльність, а також підвищення добробуту громадян України завдяки залученню широких верств населення до такої діяльності.

На сьогоднішній день Закон України "Про Загальнодержавну програму розвитку малого і середнього підприємництва на 2014—2024 роки" тільки на стадії проекту. Чинним є Закон України "Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні", відповідно до якого здійснюється підтримка малого підприємництва та розробляються регіональні програми сприяння розвитку малого підприємництва.

7 квітня 2015 року вступив у силу Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)". Метою якого є дерегуляція господарської діяльності та узгодження окремих сфер із правовим полем Європейського союзу, та дає можливість Україні підвищити свої позиції в міжнародних рейтингах. Тільки формальне прийняття цього закону дало змогу країні піднятися на 16 пунктів рейтингу Doing Business та зайняти 96-е місце серед 189 країн. Чим вище позиція країни в рейтингу сприятливості умов ведення бізнесу, тим сприятливіше підприємницька середа для відкриття і функціонування підприємства. Позиція кожної країни за рейтингом сприятливості умов для ведення бізнесу визначається через упорядкування сукупної оцінки, отриманої тією чи іншою країною за показником віддаленості від передового рубежу по десяти напрямках. Кожен з напрямів складається з декількох показників, що мають рівне значення для індикатора [8].

Розглядаючи нормативно-правову базу підтримки малого підприємництва, можна зробити висновок, що позитивним наслідком реформ останніх років можна назвати удосконалення процедур реєстрації підприємництва, розвитку інфраструктури для надання підприємствам фінансової, інформаційної, освітньої та іншої підтримки.

Хоча чимала кількість нормативних актів змінили правове підґрунтя підприємницького та інвестиційного клімату в Україні але не дали поштовху щодо активізації підприємництва взагалі. Слід зауважити, що на погіршення клімату вплинула і нестабільна економічна та політична ситуація останніх років.

Одним з доказів погіршення статистики малого підприємництва є зменшення кількості фізичних-осіб підприємців, що складають значну частину малого підприємництва.

На основі статистичних даних Державної служби статистики України про основні показники стану державної реєстрації суб'єктів господарської діяльності в Україні у період з 2006 — 1.01.2015 р. можна наглядно зобразити у вигляді діаграми динаміку показників відкриття та закриття фізичних-осіб підприємців в період з 2006 року по 1.01.2015 року (рис. 1). З іншого боку не знаючи всіх причин цього явища, не можна робити остаточних висновків.

З діаграми видно, що відповідно до статистики мале підприємство, що представлено фізичними особами підприємцями має тенденцію до загального збільшення

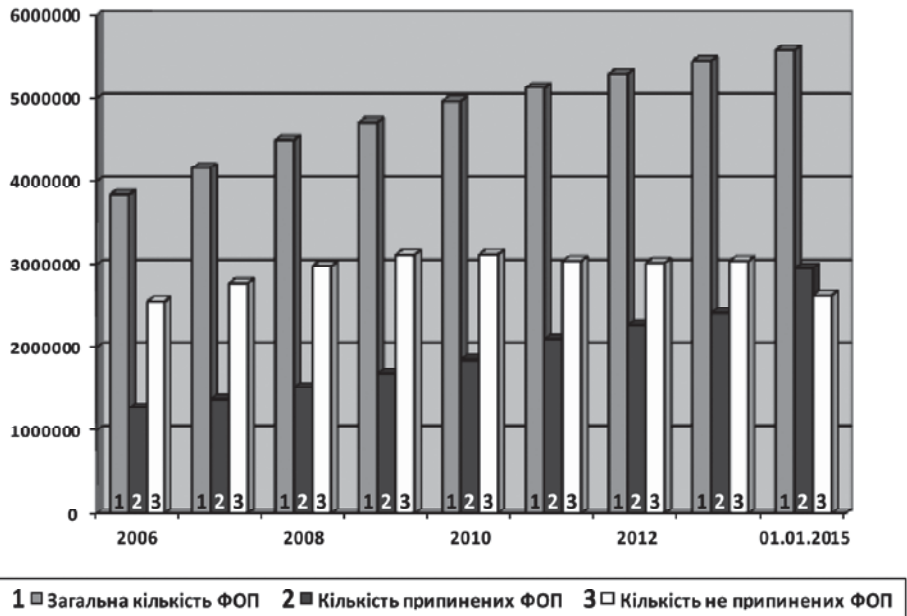

Рис. 1. Діаграма динаміки показників відкриття та закриття саме фізичних осіб, підприємців у період з 2006 року по 1.01.2015 року

Джерело: побудовано на основі показників стану державної реєстрації суб'єктів господарської діяльності в Україні у період 2000 — 1.01.2015 р. за даними Державної служби статистики України [9].

їх кількості, але станом на 1.01.2015 року кількість бажаних припинити діяльність переважила кількість підприємців, що вирішили продовжувати функціонування. Це може також означати, що частина підприємців вирішила припинити легальну діяльність, але продовжувати функціонувати без державної реєстрації.

Проблема фінансування суб'єктів малого підприємства полягає в обмеженні доступу до таких традиційних для ринкової економіки джерел фінансових ресурсів, як кошти банківської системи та ринку цінних паперів. Оскільки не всі банки займаються кредитуванням малого підприємництва через:

- нестабільність доходів підприємця;
- частина підприємців офіційно не може підтвердити свої доходи, на основі яких йому можуть надати кредит;
- відсутність гарантій для банків (у вигляді застав або високоліквідних активів) тощо.

Такий стан посилюється в кризових умовах економіки України. На заході роль банківських кредитів як одного з головних джерел фінансових ресурсів малого бізнесу вагома.

Страхові компанії, інвестиційні фонди та компанії не дають змоги використовувати їхні ресурси для підтримки малого підприємництва України. Біржі, позабіржові торгові системи недоступні для малих підприємств через існуючі вимоги включення цінних паперів підприємства у лістинг.

Відповідно до діючого законодавства на території України функціонує величезна кількість державних та недержавних організацій, що займаються підтримкою малого підприємництва, крім того у кожній області відповідно до законодавства розроблена своя політика підтримки та розвитку малого та середнього підприємництва, тільки в Одеській області біля 16 громадських організацій підприємців — і все це формує інфраструктуру підтримки малого підприємництва.

Рис. 2. Класифікація мережі інфраструктури підтримки малого підприємництва

Інфраструктура підтримки малого підприємництва в Україні — це сукупність організаційних структур (центри підтримки підприємництва, бізнес-інкубатори, технопарки, консалтингові фірми, маркетингові та інші організації), заснованих на різних формах власності. Інфраструктура сприяє створенню та функціонуванню підприємницького сектору в умовах перехідної економіки і формує конкретне організаційно-економічне середовище для стимулювання підприємницької діяльності та швидкої адаптації суб'єктів малого підприємництва до ринкових умов.

Сформовану мережу інфраструктури підтримки малого підприємництва можна класифікувати за ознаками відповідно до рисунку 2.

У свою чергу кожен вид інфраструктури розвитку малого підприємництва може бути представлений в таких формах:

- Дорадчі: Громадська Колегія Держпідприємництва України, регіональні громадські колегії, координаційні ради (комітети) з питань розвитку підприємництва.

- Консалтингові: бізнес-центри, приватні фірми, контори тощо.

- Інформаційні: громадські приймальні, юридичні клініки, "гарячі лінії".

- Інноваційні структури: технопарки, наукові парки, бізнес-інкубатори [10].

Відповідно до класифікації, наведеної на рисунку 2, банки, фонди підтримки малого підприємництва та інші небанківські фінансові установи (кредитні спілки, лізин-

гові, страхові компанії, пенсійні, інвестиційні фонди тощо) відносяться до фінансово-кредитних установ. Інфраструктурою вирішуються наступні завдання: правова, адміністративна, громадська, інформаційна, рекламна, кредитно-фінансова, виробничо-технічна, маркетингова, консалтингова підтримка; підготовка та перепідготовка кадрів, створення умов для високотехнологічних бізнесів [11, с. 193].

Враховуючи належність МПП окрім сфери малого підприємництва до сфери промисловості можна схематично зобразити інфраструктуру МПП (рис. 3).

Державна підтримка підприємництва реалізується передусім Українським фондом підтримки підприємства, який впроваджує затверджені урядом заходи та програми, спрямовані на забезпечення для суб'єктів малого і середнього бізнесу можливості отримати освітню, консультативну, гарантійну і, зокрема, пільгову фінансово-кредитну підтримку.

Основні завдання фонду:

- фінансування державних, міжрегіональних та тих, що мають державне значення, регіональних та галузевих програм розвитку підприємництва;

- створення інфраструктури фінансової підтримки підприємництва, в тому числі регіональних фондів підтримки підприємства та відповідних господарських структур;

- фінансова підтримка окремих підприємницьких проектів за напрямками, визначеними Державним комітетом України з питань розвитку підприємства;

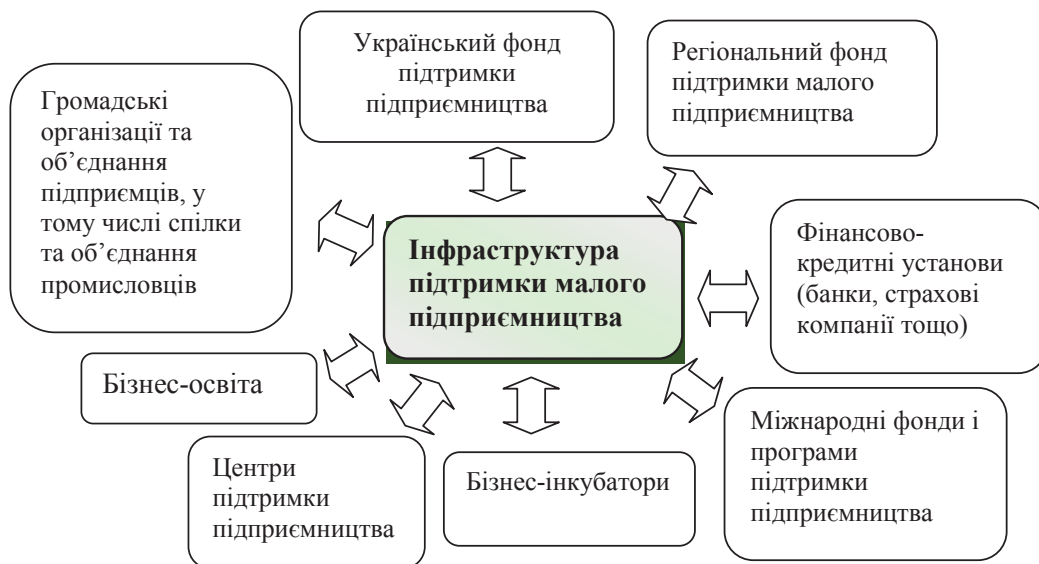

Рис. 3. Інфраструктура МПП

— співробітництво з українськими, міжнародними та іноземними фінансовими структурами;

— сприяння залученню вітчизняних та іноземних інвестицій для розвитку підприємництва в Україні [12].

Відповідно до завдань Українського фонду підтримки підприємства у кожному регіоні створено громадські організації, що ставлять собі за мету розвиток підприємства свого регіону та певних галузей.

Крім того, підтримкою малого підприємства та підприємства взагалі займаються різноманітні міжнародні організації. Серед них основні це:

1. Регіональна Місія Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) — діє з 1992 року, надає допомогу країнам регіону у здійсненні переходу до ринкової економіки на широкій суспільній базі.

2. Представництво Європейської комісії в Україні — підтримує перспективний план дій України щодо впровадження реформ.

3. Фонд "Україна — Хабітат" — місія Фонду — розвиток регіонів через розвиток малого і середнього бізнесу шляхом реалізації місцевих інвестиційних програм під гарантії місцевих органів влади.

4. Фонд Східна Європа просування ідеї корпоративної соціальної відповідальності, місцевий економічний розвиток, муніципальні партнерства, бізнес та економічна освіта, сприяння ефективній роботі органів державної влади та місцевого самоврядування, підтримує інноваційні проекти.

5. Фонд "Відродження" засновано у квітні 1990 року. Він входить до мережі фондів Інституту Відкритого Суспільства, заснованого Джорджем Соросом, що складається з національних і регіональних фондів у більш ніж тридцяти країнах світу.

6. Фонд цивільних досліджень і розвитку США (CRDF) — некомерційна організація, заснована в 1995 році згідно з рішенням Конгресу США з метою сприяння міжнародному науково-технічному співробітництву через:

- дослідницькі гранти науковцям, що працюють у фундаментальній та прикладній науці;
- гранти на обладнання;
- гранти на підтримку комерціалізації технологій, наукові конференції та навчальні семінари;
- сприяння інтеграції наукових досліджень і вищої освіти.

7. CASE Україна, Центр соціально — економічних досліджень — незалежна неприбуткова громадська організація, яка проводить економічні дослідження, аналіз та прогнозування макроекономічної політики.

8. Польсько-українська фундація співпраці ПАУСІ — сприяння подальшій інтеграції України в європейські та євроатлантичні структури через запровадження європейського та, зокрема, польського досвіду в Україні, а також інтенсивний транскордонний обмін знаннями та досвідом у ключових сферах, що впливають на розвиток людського капіталу та формування громадського суспільства.

9. Фонд сприяння демократії спрямований на підтримку перспективних проектів, призначених сприяти демократичним перетворенням та побудові громадянського суспільства в Україні [13].

ВИСНОВКИ

У дані статті було розглянуто нормативно-правову базу державної та недержавної підтримки малого промислового підприємства, та інфраструктуру його. Виявлено, що не існує окремих програм з розвитку малих промислових підприємств, але вони можуть користуватися пільгами як програм з розвитку малого підприємства, так і програмами з розвитку промисловості.

Позитивним наслідком реформ останніх років можна назвати удосконалення процедур реєстрації підприємства, розвиток інфраструктури для надання підприємствам фінансової, інформаційної, освітньої та іншої підтримки. Необхідність узгодження окремих сфер господарства із правовим полем Європейського союзу в рамках угод про Асоціацію, стало поштовхом розробки та прийняття законів, що мають на меті дерегуляцію господарської діяльності та дають можливість Україні підвищити свої позиції в міжнародних рейтингах. Як, наприклад, Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)".

Сформована мережа інфраструктури підтримки малого підприємства представлена великою кількістю різноманітних організацій, різних видів та форм, які мають на меті підтримку та стимуляцію підприємницької діяльності. Однією з причин все ж неузгодженість правового поля, постійні реформи, що мають покращити бізнес-

клімат, але призводять до банкрутства підприємств. Відповідно до даних матеріалів дослідження "Спрощена система оподаткування в Україні: оцінка в контексті сучасних реалій", що проводиться Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій в рамках проекту USAID "Лідерство в економічному врядуванні" (ЛЕВ), запровадження ЄСВ як додаткового податку призвели до втрати більше 2 млн робочих місць у 2010—11 рр., а щоб забезпечити 1 мільйон людей доходом у розмірі прожиткового мінімуму треба витратити з бюджету більше 14 млрд грн. [14]. Отже, при розробці будь-якої програм з підтримки малого підприємництва необхідно зважувати їх наслідки та розглядати не тільки позитивний ефект від нововведень, а і можливі втрати від них.

Література:

1. Варналій З.С. *Мале підприємництво: основи теорії і практики* / З.С. Варналій. — 4-те вид. — К.: Т-во "Знання", КОО, 2008. — 302 с.
2. Варналій З.С. *Застосування податкового стимулювання суб'єктів підприємницької діяльності в умовах впровадження норм Податкового кодексу України* / З.С. Варналій // *Малий і середній бізнес*. — 2012. — № 4. — С. 32—37.
3. Стричак Г.В., Франків О.Д. *Державна підтримка підприємств малого та середнього бізнесу* / Г.В. Стричак, О.Д. Франків // *Науковий вісник БДФА. Економічні науки: зб. наук. праць* / Гол. ред. В.В. Прядко; Міністерство Фінансів України, БДФА. — Чернівці, 2008. — Вип. 2. — С. 471—478.
4. Кондратюк Т. *Державна політика підтримки малого бізнесу: зміст і механізм реалізації* / Т. Кондратюк // *Вісник Української Академії державного управління при Президенті України*. — 2001. — №4. — С. 111—118.
5. Половен О.В., Петренко К.Г. *Особливості управління малим підприємством* / О.В. Половен, К.Г. Петренко // *Актуальні проблеми економіки*. — 2009. — №6. — С. 131—135.
6. Стельмащук А.М. *Державне регулювання економіки: навчальний посібник*. — Тернопіль: ТАНГ, 2000. — 315 с.
7. *Промисловий сектор України: Аналіз і останні тенденції. Технічна записка [TN/02/2014]* [Електронний ресурс]. — Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. Німецька консультативна група. Режим доступу: http://www.beratergruppe-ukraine.de/download/TN/TN_02_2014_ukr.pdf?PHPSESSID=89247f7844605f64bbc9327b8b45548a
8. *Рейтинг економік [rating economy]*, [Електронний ресурс] Група Всесвітнього банку. *Рейтинг Doing Business* — оцінка бізнес регулювання. Режим доступу: <http://russian.doingbusiness.org/rankings>
9. *Основні показники стану державної реєстрації суб'єктів господарської діяльності в Україні у період з 2000—1.01.2015 р.* [Електронний ресурс]. — Державна служба статистики України. — Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
10. *Інфраструктура підтримки підприємництва* [Електронний ресурс]. — Аналітичний центр "Академія". — Режим доступу: <http://www.academia.org.ua/?p=274>
11. Гусарова В.Г. *Зусилля держави на створенні умов для розвитку інфраструктури підтримки малого підприємництва* / В.Г. Гусарова // *Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин: Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Умань 19—20 трав. — 2011 р.)* — Умань: Черкаська обласна друкарня, 2011. — С. 191—193.
12. *Український фонд підтримки підприємництва (УФПП)* [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ufpp.gov.ua/>
13. *Міжнародні організації МСБ* [Електронний ресурс] — Український фонд підтримки підприємництва (УФПП). — Режим доступу: http://ufpp.gov.ua/mjnarodni_organzatsii
14. Дубровський В. *Чи треба реформувати спрощену систему оподаткування МСП?* [Електронний ресурс] — Державна регуляторна служба України. — Режим доступу: <http://www.dkrp.gov.ua/files/67437f4cb7.pdf>

References:

1. Varnalij, Z.S. (2008), *Male pidpryjemnyctvo: osnovy teorii i praktyky* [Small entrepreneurship: Fundamentals of Theory and Practice], Znannya, Kyiv, Ukraine.
2. Varnalij, Z.S. (2012), "The use of tax incentives for businesses in the implementation of the Tax Code of Ukraine", *Malyj i serednij biznes*, vol. 4, pp.32—37.
3. Strychak, G. and V. Frankiv, O. D. (2008), "State support for small and medium businesses", *Naukovyj visnyk BDFА*, vop. 2, pp. 471—478.
4. Kondratjuk, T. (2001), "Government policy to support small businesses: content and mechanisms", *Visnyk Ukrain's'koi' Akademii' derzhavnogo upravlinnja pry Prezidenty Ukraini'*, vol.4, pp.111—118.
5. Poloven, O.V. and Petrenko, K. G. (2009), "Features Small Business Management", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol.6, pp. 131—135.
6. Stel'mashuk, A.M., (2000), *Derzhavne reguljuvannja ekonomiky* [State Regulation of Economy. Tutorial], TANG, Ternopil', Ukraine.
7. Institute for Economic Research and Policy Consulting (2014), "The industrial sector of Ukraine: Analysis and latest trends. Technical note", available at: http://www.beratergruppe-ukraine.de/download/TN/TN_02_2014_ukr.pdf?PHPSESSID=89247f7844605f64bbc9327b8b45548a (Accessed 22 July 2015).
8. Rejtyng Doing Business (2015), *Rating economy* available at: <http://russian.doingbusiness.org/rankings> (Accessed 22 July 2015).
9. State Statistics Service of Ukraine (2015), "Main indicators of state registration of business entities in Ukraine in the period 2000- 01/01/2015", available at: <http://ukrstat.gov.ua/> (Accessed 22 July 2015).
10. Analitichnyj centr "Akademija" (2015), "Infrastructure of entrepreneurship support", available at: <http://www.academia.org.ua/?p=274> (Accessed 22 July 2015).
11. Gusarova, V.G. (2011), "State efforts to create conditions for the development of infrastructure to support small businesses", *Aspekty stabil'nogo rozvytku ekonomiky v umovah rynkovyh vidnosyn: mizhnar. nauk.-prakt. Konf* [Aspects of sustainable economic development in market conditions: Intern. scientific-practic. Conf.], 19—20 may, Uman', Ukraine, pp 191—193.
12. Ukrainian Fund for Entrepreneurship Support (2015), available at: <http://ufpp.gov.ua/> (Accessed 22 July 2015).
13. International organizations of SMEs (2015), available at: http://ufpp.gov.ua/mjnarodni_organzatsii (Accessed 22 July 2015).
14. Dubrovs'kyj, V. (2015), "Is it necessary to reform the simplified system of taxation for SMEs?", available at: <http://www.dkrp.gov.ua/files/67437f4cb7.pdf> (Accessed 22 July 2015).

Стаття надійшла до редакції 09.08.2015 р.